

и Херцеговина, Срѣмъ и др. и погледнаха къмъ Вардара и Бѣло-море. Македонскитѣ българи бѣха прогласени за „стари сърби“ или най-малко за „славѣни“ безъ опрѣдѣлена национална свѣсть, па се почна усилена борба за присъединението имъ къмъ сръбството. Перипетиитѣ по тая борба, както и досегашнитѣ нейни резултати сж извѣстни. Тѣ не измѣниха обаче съ нищо етнографския ликъ на македонскитѣ българи: сръбската държава слѣзе врѣменно до Гевгели, но сръбското племе остана далече задъ Шаръ.

Сщинскитѣ слѣдвателно сръбски етнични успѣхи спрѣмо българитѣ сж отъ старо врѣме, отъ епохата на сръбското кралство при Урошевци. Тогава сръбската стихия слѣзе на изтокъ до Българска-Морава, а на югъ се спрѣ на Шаръ-планина.¹⁾ Маловрѣменното владѣние на Македония и по-дългата сръбска духовна власт надъ сѣверна Македония повлияха,²⁾ но не оказаха сжществени етнични промѣни въ тамошното население: прѣзъ вѣкове то запази национална българска свѣсть и езикъ.

Турско влияние. — Турскиятъ елементъ, благодарение на петвѣковното си господствуваще положение на Балканитѣ, е направилъ най-голѣмитѣ етнографски промѣни и въ Македония. Най-остри сж били тия промѣни още въ началото на турското нашествие. Въ едни области населението било избито или поробено; другадѣ то било помилвано и оставено да робува и обработва земитѣ по заиматитѣ и тимариотствата; въ трети земи се настанили турски колонисти, а на всѣкждѣ,

¹⁾ Тукъ трѣбва да припомнимъ, че българскиятъ елементъ е сполучилъ да се запази и отвѣдъ Шаръ, между Призрѣнъ и Тетово. Туй сж планинскитѣ покраини Гора и Сиреничъ, разположени по сѣвернитѣ спусъци на Шаръ, въ басейнитѣ на Бистрица, Люма и горни Лѣпенецъ. Населението на Гора, около 40 села, е помохамеданчено, но говори български. Само нѣколко села сж вече приели и езика на своитѣ съсѣди албанци. Въ Сиреничъ само една третина отъ населението (15 села) е мохамеданско, а другитѣ сж православни; еднитѣ и другитѣ говорятъ български. Пъкъ и мѣстнитѣ имена издаватъ българщината. Около Призрѣнъ, въ Гора и Сиреничъ се слушатъ такива напр. имена на села и мѣстности: Цѣлогограда, Гражданикъ, Лештане, Любижда, Лѣсковецъ, Кръстецъ, Кострецъ, Нашецъ, Тупецъ, Бубовецъ, Грачецъ, Обѣдникъ и др. Слѣдъ сръбското прѣселение въ Австрия, българскиятъ елементъ отново е билъ проникналъ прѣзъ XVIII—XIX в. въ Призрѣнъ и Косово заедно съ власи и албанци. Той обаче не е могълъ да се удържи въ купчини до ново врѣме. Срв. документитѣ, № 62, 158, 163.

²⁾ Срв. за сръбското езиковно влияние, стр. 65 сл.